

STEPS OF DEVELOPING A COMMUNICATIVE SKILLS OF *BLOGGING* WITH EFL LEARNERS

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО КОМУНІКАТИВНОГО ВМІННЯ *BLOGGING*

Dolhusheva O. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of
Germanic Languages, World Literature
and Teaching Methodology
Volodymyr Vynnychenko Central
Ukrainian State University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Долгушева О. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германських мов,
зарубіжної літератури та методик
їхнього навчання
Центральноукраїнський державний
університет
імені Володимира Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

Сучасна освіта перебуває у безперервному процесі змін та інновацій. Перегляду й осучасненню підлягають освітні компоненти, зміст навчання, засоби навчання тощо. Широке розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій сприяє урізноманітненню дидактичних засобів, «які спрямовані на підвищення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти за умов як очного, так і дистанційного чи гібридного навчання» [3]. Відтак, блог як жанр онлайн взаємодії привертає до себе все більше уваги у навчанні іноземної мови, а комунікативне вміння блогінгу (blogging) вимагає набуття здобувачами освіти спеціальних умінь.

Впродовж останніх років блог привертав увагу як лінгвістів, так і спеціалістів в галузі методики навчання іноземних мов. Основними векторами дослідження ставали мовна і жанрова специфіка блогів (М.Гаталяк [1], Г.Крижанівська [5], О.Матковська [6], Г.Сидорук [7], С.Гнатишин [2]) та їхній дидактичний потенціал (Жовнич [4], М.Балдеа (M. Bâldea), А.Майер (A. Maier), О.Сіміонеску (O. Simionescu) [8], А.Кемпбелла (A. Campbell) [9], Н.Лестарі (N. Lestari) [10]). Водночас наразі бракує розвідок, які б розкривали питання етапів навчання блогінгу як іншомовної мовленнєвої діяльності в онлайн взаємодії. З огляду на це дана стаття є актуальною. Метою статті є висвітлення етапів формування мовленнєвих умінь блогінгу засобами англійської мови.

Початкові вміння в онлайн взаємодії формуються в початковій школі, а в основній школі цей процес активізується. На старшому етапі

навчання іноземної мови здійснюється накопичення нового мовного і мовленнєвого матеріалу, що сприяє вдосконаленню вмій у рецептивних, продуктивних й інтеракційних видах мовленнєвої діяльності, зокрема у блогінгу.

Сьогодні існує багато переваг використання блогу як інструменту для розвитку комунікативних навичок та вмій, адже блоги дозволяють учням у відкритому форматі висловлювати свої думки, публікувати власні дописи-коментарі стосовно того чи іншого питання, а також дають можливість оперативно отримувати зворотній зв'язок від учителів та однокласників чи від незнайомих користувачів мережі. Відтак формування мовних навичок та мовленнєвих умій блогінгу є однією із цілей навчання іноземної мови у ЗЗСО.

Сучасні підручники іноземних мов містять лише окремі вправи для навчання онлайн взаємодії, відтак формуванню англомовного вміння блогінгу бракує системності і послідовності.

З метою забезпечення системності й послідовності формування комунікативного вміння блогінгу, доцільно запропонувати такі етапи:

1) набуття учнями загальної цифрової грамотності, усвідомленості необхідності дотримання вимог безпечного користування Інтернетом та правил поведінки у мережі (нетикет);

2) формування мовних навичок онлайн взаємодії англійської мови, які пов'язані із лексико-граматичним та стилістичним оформленням дописів та інших мережевих повідомлень;

3) формування комунікативних умій блогінгу (створення коментарів до дописів та/або публікація власних дописів тощо).

Розглянемо, які вправи і завдання сприятимуть формуванню зазначених навичок і вмій засобами іноземної мови.

Завдання з навчання нетикету й цифрової грамотності можуть бути представлені мовними й мовленнєвими вправами із різним ступенем комунікативності. Наприклад, для ознайомлення учнів із правилами поведінки в мережі під час онлайн взаємодії здобувачам може бути запропонований їхній перелік (як то: *be respectful: avoid offensive language, name-calling; do not give out sensitive personal information; do not use or share copyrighted materials without permission; use emoticons wisely* тощо) із завданням дати визначення самого поняття «нетикет», або із переліку інформаційних пунктів вибрати ті, які стосуються чутливої інформації особистого характеру, розголошення яких ставить під загрозу дописувача. Однією із визначальних характеристик текстів блогів є використання невербальних компонентів, приміром емотиконів/емоджі. З метою формування навичок вживання емотиконів /емоджі у блогівих дописах чи коментарях, вчитель може підготувати

«текст» блогу із некоректним вживанням цих графічних елементів, поставивши завдання внести до такого тексту необхідні корективи.

Важливим компонентом блогінгу як комунікативного вміння є уміня створити коментар до дописів. Почати роботу доцільно із ознайомлення здобувачів із лінгвістичними й композиційно-риторичними та мультимодальними особливостями таких дописів на матеріалі реально існуючих чи спеціально створених коментарів. Наприклад, серед мовних характеристик дописів є широке використання акронімів (*LOL, BRB*), уникнення надмірної стислості на користь орфографічної та синтаксичної правильності, вживання лексичних компонентів, які б не спричинили у читачів хибної інтерпретації повідомлення, активне використання таких мовно-риторичних прийомів, як вживання окремих літер чи цифр замість лексичних одиниць, які є омонімічними до них формами (*4u – for you*) тощо. Відповідно, завданням для автоматизації дій учнів із таким лексичним матеріалом може слугувати вправа на редагування дописів чи створення власного коментарю з опорою на перелік цих особливостей.

Для формування умінь створення блогівих дописів та дописів у інтернет-форумах й онлайн дискусій вчителів іноземної мови доцільно окремо приділити увагу опануванню учнями лексико-граматичних навичок уживання засобів міжфразового зв'язку, метатекстових виразів, мовних і мовленнєвих кліше (на зразок *as it was mentioned above, thank you for sharing your perspective, referring to the previous commentary* тощо).

Необхідною умовою для успішного формування вмінь написання й розміщення власних постів є створення комунікативних ситуацій, максимально наближених до умов реального спілкування. З навчальною метою є вкрай важливим розробити блог класу або використати блог вчителя іноземної мови, на платформах яких здобувачі мали би можливість розміщувати у мережі дописи, коментувати, вести обговорення й дискусії відповідно до тематики ситуативного спілкування тощо. У такий спосіб вчитель підтримує мотивацію учнів до опануванні іноземної мови та усвідомлення відповідальності до змісту й мовного оформлення публікацій, адже коло читачів не обмежується лише окремим учнівським середовищем, а пости виставляють на широкий загал. Відповідно і завдання мають мати чітке формулювання комунікативного характеру. Використання вербальних та невербальних опор є обґрунтованим на цьому етапі формування вмінь блогінгу, адже вони скеровують роботу учнів та знімають певні труднощі. Приміром, вчитель розробляє перелік питань, які потрібно висвітлити у дописі, структурно-мовленнєві

схеми, набір емотиконів / емодзі й абревіатур, які мають додати мультимодальності дописів тощо.

Попри те, що формування іншомовних умінь в онлайн взаємодії починається ще в початковій школі, найбільшої інтенсивності така робота набуває на середньому й старшому етапах навчання. Завдяки поступовому розширенню навчальної автономії здобувачів, збільшується відсоток самостійної роботи із мовним та мовленнєвим матеріалом. З огляду на це, на учнів покладається відповідальність за увесь процес створення й розміщення блогівих дописів, на допомогу чому вчителю доцільно розробити завдання для самоконтролю, наприклад у вигляді контрольного листка (check list) із переліком атрибутів, які мають бути присутні (або відсутні) у тексті повідомлення. Приміром, до такого переліку можна внести такі пункти: 1. *Re-read: does it make sense?* 2. *Have I punctuated the post properly?* 3. *Have I used acronyms/abbreviations? Is their usage appropriate?* 4. *Are there any slang phrases or emojis?* 4. *Have I structured the post properly?* 5. *There is no plagiarism.*

Отже, сьогодні комунікативне вміння блогінгу є одним із ключових умінь іншомовної онлайн взаємодії, формування якого здійснюється впродовж усього курсу вивчення іноземної мови. З метою успішного оволодіння ним здобувачами навчальна робота має здійснюватися систематично й поетапно і передбачати як формування цифрової грамотності учнів, так і відповідних мовних навичок й мовленнєвих умінь.

Література:

1. Гаталяк М. Особливості блогу як інтернет-жанру. «*English for Specific Purposes*». *Збірник наукових тез*, 2017. Вип. 4. С. 29–35. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/5990/2/7.pdf> (дата звернення: 28.12.2023).
2. Гнатишин С. Жанрово-стилістичні особливості блогів. *Українська професійна мова: історія і сучасність* : збірник матеріалів III регіональної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського. Тернопіль : ТДМУ, 2017. С. 26–28. URL: <https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8525/36збірник.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=26> (дата звернення: 10.01.2024).
3. Долгушева О., Кочубей В. Блог як засіб формування цифрової грамотності та комунікативних умінь англійської мови учнів закладів загальної середньої освіти. *Studia Methodologica*. 2024. № 57.

C. 288–302. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1222.2024-57-30> (дата звернення: 17.09.2024).

4. Жовнич О. Блог-технології як засіб оптимізації процесу формування англомовного писемного спілкування майбутніх журналістів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2016. Вип. 44. С. 318–321.

5. Крижанівська Г. Т. Блог як жанр Інтернет-комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. № 53. Том 1. С. 77–81.

6. Матковська О. Перспективи лінгвістичних досліджень блогів. *Людина. Комп'ютер. Комунікація: збірник наукових праць*. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 128–131.

7. Сидорук Г. І. Сучасні способи компресії лексичних одиниць в інтернет-просторі. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2015. Вип. 225. С. 125–131.

8. Bâldea, M., Maier, A., Simionescu, O. Using Blogs as a Communication Tool for Teaching Students in the Architecture Design Studio. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2015. No. 191. P. 2758–2762. URL: https://www.researchgate.net/publication/282496289_Using_Blogs_as_a_Communication_tool_for_Teaching_Students_in_the_Architecture_Design_Studio (дата звернення: 7.11.2023).

9. Campbell, A. P. Weblogs for Use with ESL Classes. *The Internet TESL Journal*. 2003. Vol. IX. No. 2, February 2003. P. 33–35. URL: <http://iteslj.org/Techniques/Campbell-Weblogs.html> (дата звернення: 27.02.2024).

10. Lestari, N. Improving the Speaking Skill by Vlog (Video Blog) as Learning Media: The EFL Students Perspective. *Best practices in education management: Teaching, Learning and Research*. 2019. Vol. 9. No. 1. P. 915–925. DOI: <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBSS/v9-i1/5490> (дата звернення: 8.01.2024).

Джерела фактичного матеріалу

(авторські блоги вчителя англійської мови А. Остапенко):

1. Abbreviations in English Blogs. URL: <https://teachersblogposts.blogspot.com/2023/09/abbreviations-in-english-blogs.html> (дата звернення: 31.08.2024).

2. Navigating the Digital World with Grace: A Guide to Netiquette. URL: <https://englteacheranas.livejournal.com/677.html> (дата звернення: 31.12.2023).

3. Netiquette? What is it? URL: <https://teachersblogposts.blogspot.com/2023/09/netiquettewhat-is-it.html> (дата звернення: 31.08.2024).

4. Remember the Rules of Taking Part in Online-Discussions. URL: <https://padlet.com/anastasiiaostapenko2022/blog-posts-9k0ez4aze27wd0ov/wish/jpoxaj0K2OryZbPE> (дата звернення: 31.08.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-485-6-47>

WAYS OF ORGANISING PROFESSIONAL ENGLISH LANGUAGE TEACHING BASED ON CONTEXT-COMPETENCE APPROACH

СПОСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ НА ЗАСАДАХ КОНТЕКСТНО-КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Kartel T. M.

*Candidate of Pedagogical Science,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of foreign languages
Odesa State Academy of Civil
Engineering and Architecture
Odesa, Ukraine*

Картель Т. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Одеська державна академія
будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

Marianko Ya. H.

*Candidate of Philological Science,
Associate Professor,
Head of the Department
of foreign languages
Odesa State Academy of Civil
Engineering and Architecture
Odesa, Ukraine*

Мар'янюк Я. Г.

*кандидат філологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри іноземних мов
Одеська державна академія
будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

Stanchyk Ye. V.

*Senior teacher at the Department
of foreign languages
Odesa State Academy of Civil
Engineering and Architecture
Odesa, Ukraine*

Станчик Є. В.

*старший викладач кафедри
іноземних мов
Одеська державна академія
будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

Іншомовна комунікативна компетентність особистості передбачає наявність відповідних здібностей: